

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О РАДУ

Члан 1.

У Закону о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14 и 13/17 – УС) у члану 35. додаје се став 2. који гласи:

„Послодавац је дужан да на основу уговора о раду или другог уговора о обављању послова закљученог у складу са овим законом поднесе јединствену пријаву на обавезно социјално осигурање у року прописаном законом којим се уређује Централни регистар обавезног социјалног осигурања, а најкасније пре ступања запосленог и другог радно ангажованог лица на рад.”

Члан 2.

У члану 55. додаје се став 6. који гласи:

„Послодавац је дужан да води дневну евиденцију о прековременом раду запослених.”

Члан 3.

У члану 180. додаје се став 3. који гласи:

„Упозорење се доставља запосленом на начин прописан за достављање решења о отказу уговора о раду из члана 185. овог закона.”

Члан 4.

У члану 270. после речи: „радни односи” додају се речи: „и подношење јединствене пријаве на обавезно социјално осигурање.”

Члан 5.

У члану 272. став 3. речи: „Министар је дужан” замењују се речима: „Министар, односно лице које он овласти дужно је да”.

Члан 6.

У члану 275. став 1. на крају тачке 5) тачка се замењује тачком и запетом и додаје се тачка 6) која гласи:

„6) ако запосленом ускрати право на отпремнину у складу са одредбама овог закона (члан 158).”

Члан 7.

У члану 276. уводна реченица у ставу 1. мења се и гласи:

„Новчаном казном од 150.000 до 300.000 динара казниће се за прекршај послодавац са својством правног лица, а предузетник са казном од 50.000 до 150.000 динара:

У тачки 1) речи: „(члан 35)” замењују се речима: „(члан 35. став 1)”

После тачке 1) додаје се нова тачка 1а) која гласи:

„1а) ако не води дневну евиденцију о прековременом раду запослених у складу са одредбама овог закона (члан 55. став 6);”

Тачка 5) брише се.

Став 2. мења се и гласи:

„Новчаном казном од 10.000 до 20.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно заступник правног лица.”.

Члан 8.

После члана 276. додаје се нови члан 276а који гласи:

„Члан 276а

Пропуштање прописаног рока за подношење јединствене пријаве на обавезно социјално осигурање (члан 35. став 2), представља прекршај за који се изриче новчана казна прописана чланом 31. Закона о Централном регистру обавезног социјалног осигурања („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 44/14 – др. закон и 116/14).”

Члан 9.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Уставни основ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тачка 8. Устава Републике Србије, којим се утврђује да Република Србија, између осталог, уређује систем у области радних односа.

II. Разлози за доношење закона

Закон о раду представља системски закон који регулише права, обавезе и одговорности из радног односа, односно по основу рада.

Основни разлог за доношење овог закона јесте прецизирање и допуна појединих одредаба, у циљу њиховог ефикаснијег спровођења у пракси. Измене закона предлажу се на основу иницијативе Инспектората за рад, у саставу Министарства за рад, запошљавање борачка и социјална питања, као органа који врши надзор над применом овог закона, а у циљу несметаног поступања инспектора рада у оквиру делокруга њихове надлежности.

III. Објашњење основних правних института и појединачних решења

Чланом 1. допуњује се члан 35. Закона о раду, тако што се додаје нови став који прописује да је послодавац дужан да поднесе јединствену пријаву на обавезно социјално осигурање у року прописаном законом којим се уређује Централни регистар обавезног социјалног осигурања, а најкасније пре ступања запосленог и другог радно ангажованог лица на рад. Разлог за ову измену је потреба за сузбијањем рада „на црно” са аспекта инспекцијског надзора. Честа је појава, да уколико послодавац уговоре о раду држи у пословним просторијама, приликом надзора буду дати уговори на којима је датум закључења управо дан вршења надзора, што указује на то да се датум закључења уговора о раду уноси на лицу места током надзора, а да пријава на обавезно осигурање није поднета, јер још није протекло рок за подношење исте. Уколико послодавац закључи уговоре о раду које је антидатирао са затеченим лицима и изврши пријаву на обавезно осигурање, формално-правно тај послодавац није учинио прекршај, те се против њега не може поднети захтев за покретање прекршајног поступка.

Чланом 2. допуњује се члан 55. Закона о раду, тако што се додаје нови став који прописује да је послодавац дужан да води дневну евиденцију о прековременом раду запослених. Ово из разлога што инспектори рада нису били у могућности да утврде постојање прековременог рада. У пракси послодавци воде евиденцију присутности на раду, али како немају ову обавезу прописану законом, не морају исту дати инспектору рада на увид. Прековремени рад који се не евидентира, по правилу се и не плаћа запосленом.

Чланом 3. допуњује се члан 180. Закона о раду, тако што се додаје нови став који прописује да се упозорење доставља запосленом на начин прописан за достављање решења о отказу уговора о раду из члана 185. овог закона. Одредбама чл. 179-186. Закона о раду регулисан је поступак отказивања уговора о раду, а одредбом члана 185. истог закона прописан је начин достављања решења тако да се решење запосленом доставља лично, у просторијама послодавца, односно на адресу боравишта или пребивалишта запосленог, а ако послодавац није могао да изврши доставу на наведени начин о томе се сачињава писмена белешка а решење се објављује на огласној табли послодавца и по протеклу рока од осам дана сматра се достављеним. Законом о

раду регулисан је начин достављања решења о отказу уговора о раду али није прописан начин достављања упозорења, па је у пракси дошло до различитих тумачења, односно да ли се на достављање упозорења примењују одредбе Закона о раду или Закона о општем управном поступку који на другачији начин регулише достављање. Упозорење, у смислу наведене законске одредбе, представља акт послодавца који се доставља запосленом у поступку утврђивања његове одговорности за повреду радне обавезе или непоштовање радне дисциплине, а најчешће резултира отказом уговора о раду. Наведена одредба закона о достављању решења требало би да се примењује и на достављање упозорења јер од дана достављања упозорења тече рок запосленом да се изјасни на наводе из упозорења и да се његово изјашњење узме у обзир приликом његовог утврђивања одговорности и изрицања мере, односно евентуалног давања отказа.

Чланом 4. прописује да ће инспектор поднети захтев за покретање прекршајног поступка и у случају када послодавац односно директор или предузетник није поднео јединствену пријаву на обавезно социјално осигурање (члан 270. Закона о раду).

Чланом 5. допуњује се члан 272. Закона о раду, тако да се даје могућност министру да овласти друго лице које ће одлучивати по жалбама на решења инспектора рада.

Чланом 6. допуњује се члан 275. Закона о раду, чиме се прописује новчана казна у већем износу за послодавца који запосленом ускрати право на отпремнину у случају престанка радног односа по основу вишка запослених. До сада је овакво непоступање послодавца било санкционисано у оквиру члана 276. Закона о раду којим су утврђене новчане казне за прекршаје у нижем износу.

Чланом 7. мења се члан 276. Закона о раду, тако што се повећава износ новчане казне за прекршај послодавац са својством правног лица, предузетника, одговорног лица у правном лицу, односно заступника правног лица, чиме се омогућава изрицање казне по основима наведеним у овом члану, имајући у виду да је одредбом члана 42. став 3. Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, број 36) прописано да инспектор против надзираног субјекта неће поднети захтев за покретање прекршајног поступка, односно неће му издати прекршајни налог када највиши износ запређене казне за прекршај не прелази 100.000 динара. Овим је извршено усклађивање Закона о раду са наведеним одредбама закона о инспекцијском надзору и омогућено санкционисање послодавца за прекршаје прописане у члану 276. Закона о раду. Прописује се казнена одредба за послодавца који не води дневну евиденцију запослених о прековременом раду. Тачка 5) се брише из разлога што је иста уређена допуном члана 275. Закона о раду.

Чланом 8. прописује се да пропуштање прописаног рока за подношење јединствене пријаве на обавезно социјално осигурање (члан 35. став 2), представља прекршај за који се изриче новчана казна прописана чланом 31. Закона о Централном регистру обавезног социјалног осигурања („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 44/14 – др. закон и 116/14).

Чланом 9. прописано је да закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. Процена финансијских средстава

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. Разлози за доношење закона по хитном поступку

У складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине предлаже се доношење Закона по хитном поступку из разлога што је, између осталог, неопходно да се омогући примена Закона о раду у делу који уређује надзор инспекције рада. Ове измене закона ће допринети хитном отклањању спорних ситуација и проблема са којима се инспектори рада сусрећу у вршењу инспекцијског надзора, а посебно у делу који се односи на изрицање новчаних казни и усклађивање са одговарајућим одредбама Закона о инспекцијском надзору. Предложене измене односе се на материју која се мора регулисати законом, тако да није могуће на други начин решити проблеме са којима се инспекција рада сусреће.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О РАДУ КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ И ДОПУЊУЈУ

Члан 35.

Послодавац је дужан да уговор о раду, односно други уговор у складу са овим законом или њихову копију држи у седишту или другој пословној просторији послодавца или на другом месту, у зависности од тога где запослени или радно ангажовано лице ради.

ПОСЛОДАВАЦ ЈЕ ДУЖАН ДА НА ОСНОВУ УГОВОРА О РАДУ ИЛИ ДРУГОГ УГОВОРА О ОБАВЉАЊУ ПОСЛОВА ЗАКЉУЧЕНОГ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ ПОДНЕСЕ ЈЕДИНСТВЕНУ ПРИЈАВУ НА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ У РОКУ ПРОПИСАНОМ ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЦЕНТРАЛНИ РЕГИСТАР ОБАВЕЗНОГ СОЦИЈАЛНОГ ОСИГУРАЊА, А НАЈКАСНИЈЕ ПРЕ СТУПАЊА ЗАПОСЛЕНОГ И ДРУГОГ РАДНО АНГАЖОВАНОГ ЛИЦА НА РАД.

Члан 55.

Радна недеља траје, по правилу, пет радних дана.

Распоред радног времена у оквиру радне недеље утврђује послодавац.

Радни дан, по правилу, траје осам часова.

Послодавац код кога се рад обавља у сменама, ноћу или кад природа посла и организација рада то захтева - радну недељу и распоред радног времена може да организује на други начин.

Ако природа посла и организација рада дозвољава, почетак и завршетак радног времена може се утврдити, односно уговорити у одређеном временском интервалу (клизно радно време).

ПОСЛОДАВАЦ ЈЕ ДУЖАН ДА ВОДИ ДНЕВНУ ЕВИДЕНЦИЈУ О ПРЕКОВРЕМЕННОМ РАДУ ЗАПОСЛЕНИХ.

Члан 180.

Послодавац је дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. ст. 2. и 3. овог закона, запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање осам дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења.

У упозорењу из става 1. овог члана послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење.

УПОЗОРЕЊЕ СЕ ДОСТАВЉА ЗАПОСЛЕНОМ НА НАЧИН ПРОПИСАН ЗА ДОСТАВЉАЊЕ РЕШЕЊА О ОТКАЗУ УГОВОРА О РАДУ ИЗ ЧЛАНА 185. ОВОГ ЗАКОНА.

Члан 270.

Инспектор рада поднеће захтев за покретање прекршајног поступка ако нађе да је послодавац, односно директор или предузетник, повредом закона или других прописа којима се уређују радни односи И ПОДНОШЕЊЕ ЈЕДИНСТВЕНЕ ПРИЈАВЕ НА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ, извршио прекршај.

Члан 272.

Против решења инспектора рада може се изјавити жалба министру у року од осам дана од дана достављања решења.

Жалба на решење из члана 271. овог закона не одлаже извршење решења.

Министар, ОДНОСНО ЛИЦЕ КОЈЕ ОН ОВЛАСТИ ДУЖНО ЈЕ да у року од 30 дана од дана пријема жалбе одлучи по жалби.

Против коначног решења из члана 271. ст. 1. и 2. овог закона не може да се покрене управни спор.

Члан 275.

Новчаном казном од 400.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај послодавац са својством правног лица:

1) ако позове на одговорност представника запослених који поступа у складу са законом и колективним уговором (члан 13);

2) ако запосленом не преда примерак уговора о раду у складу са одредбама овог закона (члан 30. став 4);

3) ако поступи супротно одредбама овог закона које уређују годишњи одмор (чл. 68-75);

4) ако запосленом који је остварио право на мировање радног односа ускрати право да се врати на рад (члан 79);

5) ако запосленом не исплати накнаду трошкова, односно друго примање у складу са одредбама овог закона (чл. 118-120)-;

6) АКО ЗАПОСЛЕНОМ УСКРАТИ ПРАВО НА ОТПРЕМНИНУ У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНА (ЧЛАН 158).

Новчаном казном од 100.000 до 300.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник.

Новчаном казном од 20.000 до 40.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу.

Члан 276.

~~Новчаном казном од 100.000 динара казниће се за прекршај послодавац са својством правног лица, а предузетник са казном од 50.000 динара~~

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 150.000 ДО 300.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ПОСЛОДАВАЦ СА СВОЈСТВОМ ПРАВНОГ ЛИЦА, А ПРЕДУЗЕТНИК СА КАЗНОМ ОД 50.000 ДО 150.000 ДИНАРА:

1) ако не држи примерак уговора или копије уговора у складу са одредбама овог закона (члан 35. СТАВ 1);

1А) АКО НЕ ВОДИ ДНЕВНУ ЕВИДЕНЦИЈУ О ПРЕКОВРЕМЕНОМ РАДУ ЗАПОСЛЕНИХ У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНА (ЧЛАН 55. СТАВ 6);

2) ако не обезбеди време за одмор у току дневног рада, дневни и недељни одмор у складу са одредбама овог закона (чл. 64. до 67);

3) ако запосленом не одобри коришћење плаћеног одсуства у складу са одредбама овог закона члан 77);

4) ако не води месечну евиденцију о заради и накнади зараде у складу са одредбама овог закона (члан 122);

~~5) ако запосленом ускрати право на отпремнину у складу са одредбама овог закона (члан 158);~~

6) ако запосленом ускрати право на отказни рок, односно накнаду зараде у складу са овим законом (члан 189);

7) ако запосленом не врати уредно попуњену радну књижицу (члан 204).

~~Новчаном казном од 10.000 динара за прекршај из става 1. овог члана, казниће се одговорно лице у правном лицу, односно заступник правног лица~~

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 10.000 ДО 20.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ПРАВНОМ ЛИЦУ, ОДНОСНО ЗАСТУПНИК ПРАВНОГ ЛИЦА.

ЧЛАН 276А

ПРОПУШТАЊЕ ПРОПИСАНОГ РОКА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЈЕДИНСТВЕНЕ ПРИЈАВЕ НА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ (ЧЛАН 35. СТАВ 2), ПРЕДСТАВЉА ПРЕКРШАЈ ЗА КОЈИ СЕ ИЗРИЧЕ НОВЧАНА КАЗНА ПРОПИСАНА ЧЛАНОМ 31. ЗАКОНА О ЦЕНТРАЛНОМ РЕГИСТРУ ОБАВЕЗНОГ СОЦИЈАЛНОГ ОСИГУРАЊА („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 30/10, 44/14 – ДР. ЗАКОН И 116/14).

**ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА
ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**
1. Овлашћени предлагач прописа – Влада

Обрађивач: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о раду.

Draft Law on Amendments and Additions to the Labour Law

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум)
Предложеним изменама и допунама Закона о раду не врши се усклађивање са Споразумом о стабилизацији и придруживању, већ се прецизирају и допуњују поједине одредбе, у циљу њиховог ефикаснијег спровођења у пракси и усклађивања са Законом о инспекцијском надзору, а на предлог Инспектората за рад

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну садржину прописа

/

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

/

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

/

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

/

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

Предложеним изменама и допунама Закона о раду не врши се усклађивање са прописима ЕУ, већ се прецизирају и допуњују поједине одредбе, у циљу њиховог ефикаснијег спровођења у пракси и усклађивања са Законом о инспекцијском надзору, а на предлог Инспектората за рад.

а) Навођење примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима

/

б) Навођење секундарних извора права ЕУ и усклађеност са њима

/

в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

/

5. Уколико не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба констатовати ту чињеницу. У овом случају није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа.

Предложеним изменама и допунама Закона о раду не врши се усклађивање са прописима ЕУ, већ се прецизирају и допуњују поједине одредбе, у циљу њиховог ефикаснијег спровођења у пракси и усклађивања са Законом о инспекцијском надзору, а на предлог Инспектората за рад.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

/

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

С обзиром да се Нацртом закона о изменама и допунама Закона о раду не врши усклађивање са одговарајућим прописима Европске уније, нису извршене консултације са Европском комисијом.